
Stanowisko Ministerstwa Finansów z 18 lutego 2005 r. w sprawie interpretacji przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w odniesieniu do czynności adwokackich wykonywanych z urzędu

Palestra 50/3-4(567-568), 299-300

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Naczelna Rada Adwokacka nie zajmuje stanowiska w kwestii wyboru partii lub organizacji, z jakiej członkowie adwokatury będą ubiegać się o mandat parlamentarzysty.

Stanowisko Ministerstwa Finansów z 18 lutego 2005 r. w sprawie interpretacji przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w odniesieniu do czynności adwokackich wykonywanych z urzędu

W związku z pismem z 10 stycznia 2005 r. uprzejmie informuję, że stanowisko przedstawione w piśmie Ministerstwa Finansów z 20 lipca 2004 r. Nr PP3-812-510/2004/AP/7200 BM6 pozostaje aktualne.

Oceny zakresu stosowania przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) w odniesieniu do czynności wykonywanych z urzędu przez adwokatów należy dokonywać w świetle uregulowań zawartych w art. 8 i art. 15 ww. ustawy, w szczególności pod kątem kryterium decydującym o uznaniu tych osób za podatników podatku od towaru i usług, którym jest samodzielne wykonywanie działalności gospodarczej w rozumieniu art. 15 ust. 2 i ust. 3 pkt 3 tej ustawy.

W przypadku świadczenia przez adwokatów pomocy prawnej z urzędu nie można mówić, że sąd bierze na siebie odpowiedzialność za czynności adwokata. Dodatkowo podkreślenia wymaga fakt, że status prawny, zakres kompetencji, a także odpowiedzialność adwokatów regulują przepisy ustawy z 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 z późn. zm.). Adwokat świadczący pomoc prawną z urzędu nie przestaje być podmiotem podlegającym rygorom wykonywanego zawodu, co oznacza, iż nadal podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, z zasadami etyki lub godności zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Odpowiedzialność zawodowa adwokata, określona ww. ustawą Prawo o adwokaturze, dotyczy zatem wszelkich czynności zawodowych wynikających z zakresu posiadanych przez adwokata uprawnień i brak jest podstaw do uznania, że w przypadku wykonywania tych czynności z urzędu odpowiedzialność mogłaby zostać przeniesiona na zleceniodawcę (np. na sąd).

Dodatkowo należy zaznaczyć, że „sąd” odpowiada za wydany wyrok oraz za zapewnienie np. oskarżonemu prawa do obrony. Natomiast nie ma w przedmiotowej sprawie tożsamości czynności (sądu i adwokata), których odbiorcą jest uczestnik postępowania sądowego, tj. korzystający z tej pomocy prawnej.

Mając na uwadze powyższe, czynności wykonywane przez adwokatów nie korzystają z wyłączenia z zakresu ustawy o podatku od towarów i usług, gdyż niespełniony jest jeden z warunków określonych w art. 15 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy z 11 marca 2004 r. w zakresie odpowiedzialności zlecającego wykonanie czynności za ich wykonanie przez zleceniobiorcę.

Zatem w stosunku do adwokata świadczącego pomoc prawną z urzędu, będącego podatnikiem podatku od towarów i usług, mają zastosowanie ogólne zasady określone w ww. ustawie dotyczące wystawiania faktur, prowadzenia ewidencji i rozliczania się z podatku.

Przychody adwokatów świadczących pomoc prawną z urzędu należy kwalifikować do przychodów, o których mowa w art. 13 pkt 6 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.). Konsekwencją takiej kwalifikacji przychodu jest spoczywający na sądach dokonujących wypłaty przedmiotowych kwot obowiązków płatnika, określony w art. 41 ust. 1 ww. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W odniesieniu natomiast do wątpliwości dotyczącej zasad prowadzenia ewidencji dla potrzeb podatku od towarów i usług, należy zauważyć, że przepisy ustawy z 11 marca 2004 r. nie określają wzoru do prowadzenia ewidencji, lecz zawierają jedynie wskazania, jakie informacje powinny być w tej ewidencji zawarte, niezbędne do prawidłowego sporządzenia deklaracji podatkowej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że podjęte zostały działania w celu zapewnienia jednolitości postępowania przez organy podatkowe w kwestiach dotyczących opodatkowania podatkiem od towarów i usług adwokatów wykonujących czynności na zlecenie sądu.

Z upoważnienia Ministra Finansów
Podsekretarz Stanu
Jarosław Neneman

Pismo Skarbnika NRA adw. Piotra Sendeckiego z 25 lutego 2005 r. skierowane do dziekanów Okręgowych Rad Adwokackich w sprawie pisma Ministerstwa Finansów z 18 lutego 2005 r.

1. W dniu 25 lutego do biura NRA wpłynęło pismo Ministra Finansów z 18 lutego 2005 r. (PP3-812-36/2005/AP/278 BM6), podpisane przez Podsekretarza Stanu Pana Jarosława Nenemana, którego kopię załączam. Pismo to stanowi odpowiedź na sięgające maja 2004 r. wnioski NRA o interpretację przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.) w odniesieniu do czynności adwokackich wykonywanych z urzędu.

2. W tym miejscu pozwalam sobie przypomnieć, także w celu ewentualnego wykorzystania w postępowaniach z organami podatkowym, że NRA w tak ważnej dla nas sprawie podejmowała następujące czynności:

a) pismem z **19 maja 2004 r.** zwróciła się do Pana Ministra Finansów o dokonanie w trybie art. 14 ordynacji podatkowej interpretacji ww. przepisów; w piśmie tym podniesiono szereg merytorycznych argumentów, odwołujących się m.in. do brzmienia art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy o VAT, do samej koncepcji przyświecającej